

[Undervisningsministeren.]

Foruden den almindelige Tilslutning, denne Betænkning har faaet i Skolekredse og gennem Pressens Omtale, kan jeg endvidere nævne, at det konservative Blad „Berlingske Tidende“s kirkelige Redaktør, Dr. theol. A. Th. Jørgensen, i Bladet for 22. Oktober i et og alt og fuldt ud meget varmt slutter sig til hele Dr. Højberg Christensens Betænkning. Jeg personlig — jeg skal nu til at overveje den nærmere, den er for ganske nylig indgaaet til Ministeriet, og nu skal vi underkaste den en nøje Prøvelse og Overvejelse; under den vil jeg, som sagt, ogsaa tage de Spørgsmaal op angaaende Enkeltheder, som det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen nævnte, jeg for min Part er ikke særlig glad — for saa vidt kan jeg godt forstaa det ærede Medlem Fru Inger Gautier Schmits Forbehold —, jeg er heller ikke særlig glad ved dette Ord „opbyggelig“ i denne Sammenhæng. Det er nemlig et Ord, der kan sige alt og intet. Professor Aage Bentzen skrev i sin sidst udkomne Bog noget, som jeg synes er meget rigtigt. Det gælder for øvrigt alle disse Rubriknavne, alle disse Etiketter, som man klistrer paa et og andet: Materialisme, Idealisme og Internationalisme og det ene og det andet. Saa slaas man, saa det ryger om Ørene, og saa er der ingen, der for Alvor har sat sig til at gennemtænke, hvad der nu egentlig ligger deri, ingen begynder, hvor man altid burde begynde: med en klar Definering af, hvad der forstaas derved; naar Grundlaget er uklart, saa bliver Striden uklar, og saa fører den til ingenting undtagen netop til gold og unyttig Strid. Jeg er ikke Tilhænger af disse Clicheer, og netop da jeg læste Betænkningen, interesserede det mig, da jeg i Professor Aage Bentzens Bog „Omkring Bibelhistorien“ Side 102 læser følgende:

„Lad os først spørge: Hvad betyder det, at det skal have opbyggelig Værdi. Ordet opbyggelig er en af de forgræmte religiøse Clicheer, som vi anvender hvert Øjeblik, men som vi ikke tænker noget ved.“

Og derfor skal jeg gerne være med til at overveje, om man kan undgaa dette Ord, saa falder maaske megen Strid, fuldkommen unyttig Strid, bort. Selvfølgelig, al Undervisning, al Skolegerning, der ikke blot skal

være kundskabsmeddelende, men ogsaa opdragende, maa være opbyggende, men ved Ordet „opbyggelig“ er der noget — Professor Bentzen kalder det sentimentalt —, noget, jeg ved ikke hvad, som har gjort, at det er blevet et meget tvetydigt og lidet heldigt Udtryk. Men i Dr. Højberg Christensens Betænkning har han simpelt hen arvet dette Udtryk fra den Byskov'ske Betænkning, det skal jeg nu komme til.

Jeg har altsaa her vist, hvor isoleret det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt staar i den Kritik, han rejste forleden; han har næsten ingen Tilslutning, saa godt som alle, der har taget Ordet, gaar imod ham, saa der kan vist alligevel ikke rejses Kirke- og Skolekamp paa det Punkt. Men nu kommer jeg til Cirkulæret — det vil sige, det er jo kun et Udkast til Cirkulære. Det er en bekendt Sag, at Religionsundervisningen i den højere Skole gennem Aaringer er blevet meget stærkt kritiseret netop fra Sider, der ellers, kirkeligt i hvert Fald, stod det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt nær. Den nuværende Ordning stammer jo fra de Forordninger eller Cirkulærer, der blev udstedt efter Gennemførelsen af J. C. Christensens Almenskolelov af 1903. Der faldt forleden en Bemærkning fra det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen om denne Lov, men medens jeg var enig med det ærede Medlem i hele den Udvikling, han der gav, med Hensyn til Højberg Christensens Cirkulære vedrørende Historie- og Religionsundervisningen, saa er jeg ikke enig med ham, naar han beklagede — han godkendte meget godt ved denne Lov fra 1903 —, men han beklagede en Side ved den, nemlig at Studentereksamen kun er almindannende. Men det var ikke Meningens med Loven af 1903; jeg har selv talt for og stemt for denne Lov, og jeg fortryder det ikke. Jeg kan godt indrømme, at ogsaa den trænger til Ændringer; jeg er f. Eks. ikke begejstret for Studentereksamen i dens nuværende Form, tror, den trænger til Reform, men efter Loven af 1903 skal Studentereksamen være baade afsluttende, almindannende og give Adgang til Universitetet, er det ikke rigtigt? . . . (Vilhelm Rasmussen: Jo, det har det ærede Medlem selv foreslaaet i den store Skolekommission!). Der bliver oven i Købet sagt, at det har det ærede Medlem selv foreslaaet i den store Skolekommission. Na, men